

Nåletab i nordmannsgran

Risiko for nåletab efter høst og sammenhæng med klima

”Et pilot studie”

Ulrik Braüner Nielsen og Jing Xu
Københavns Universitet
Sektion for Skov og Bioressourcer

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Finansieret af:
Danske Juletræers Forskningsenhed
og Grossistforeningen
GUDP FRIJUL

Målinger og høst 2023-2024:
Else Møller

Tak til forsøgsværter:

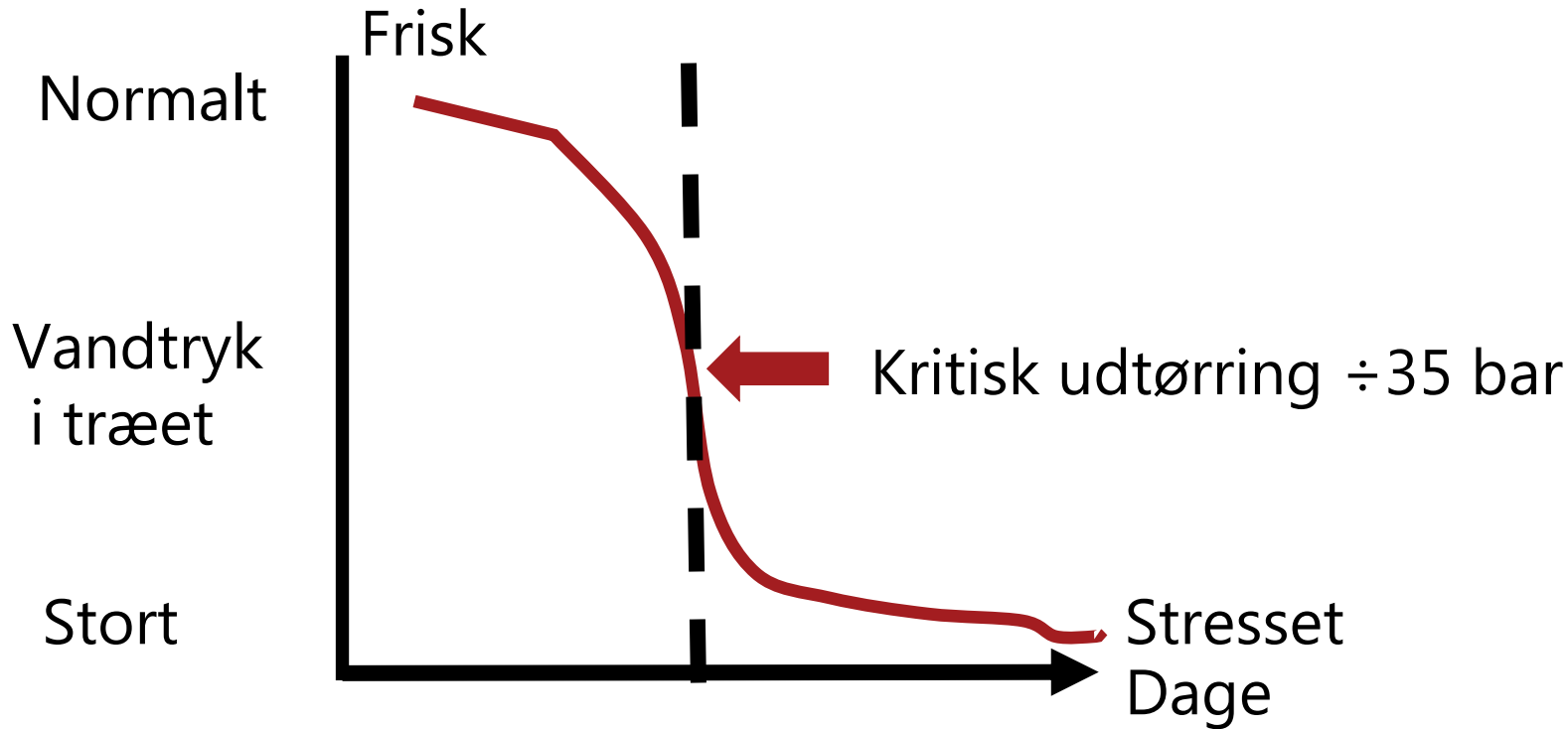
Allan og Søren Brødsgaard, Tørring
Helle og Allan Nielsen, Mariager
Lundbygaard Gods

Lars Geil, Ry

Christian og Else West-Andersen, Hostebro

Definition af nåletab efter høst

Nåletab efter høst – efter at træet er udsat for tørring

*Vandtab
= væggtab*

Ingen nåletab

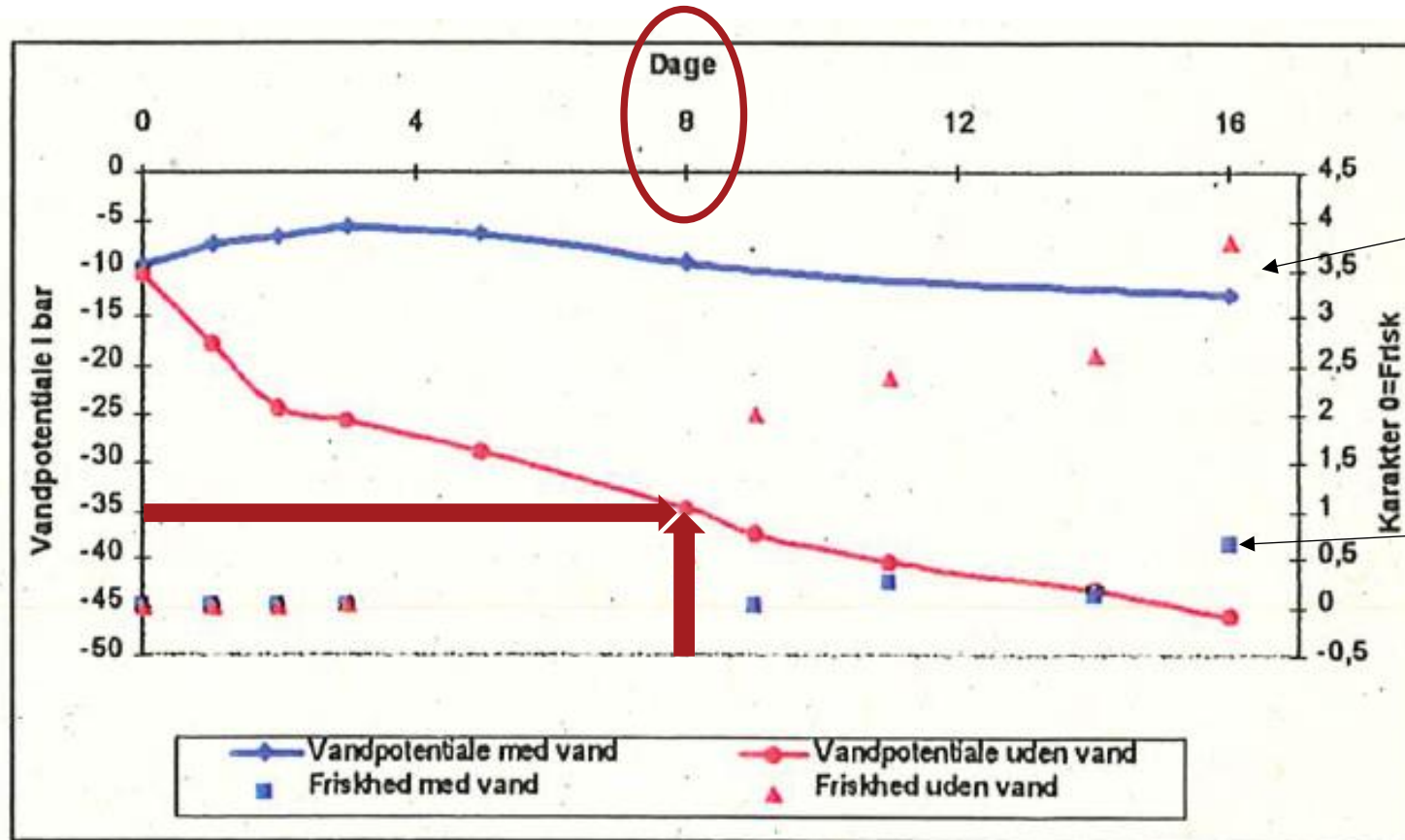
Kan optage
vand via stab

Risiko for nåletab

“færdig og død”

Træets tørring og kvalitet: Indendørs ved 20° C

Tørring til ÷35 bar er kritisk grænse

Træer MED stab i vand

KVALITET I TOP efter 16 dage indendørs

UDEN VAND maksimalt 8 dage

Indsamlet kviste i bevoksninger af FP.266 Skibelund

Tørring: 129 træer

Mariager: 89 træer

Foto: Else Møller

Tørres indendørs 10 dage
ved 20 °C

Vurdering:

Kviste fra to træer – høstet samme dag – tørret 10 dage indendørs

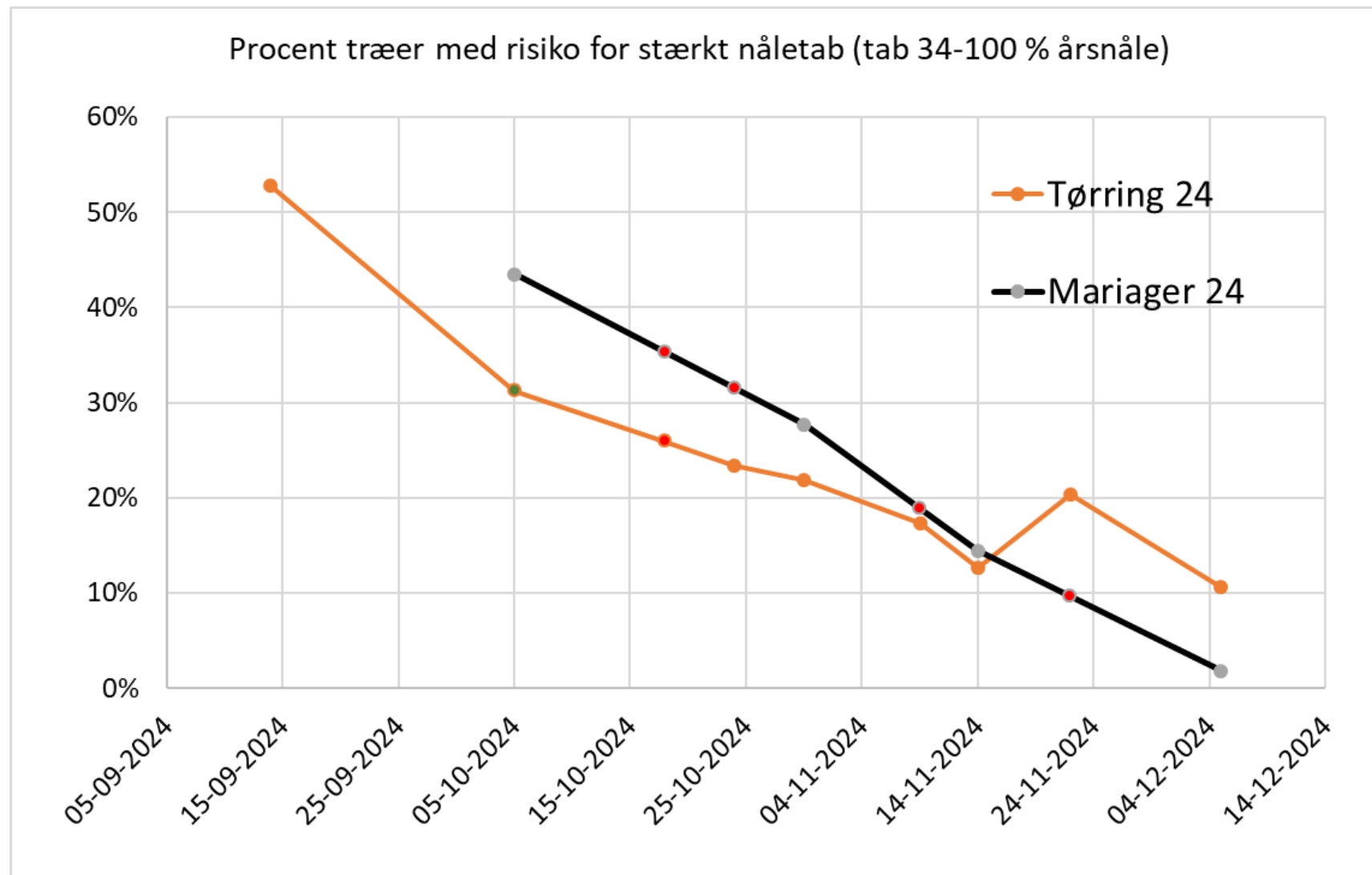
SCORE : 7
90-100 % nåletab

SCORE : 0
Ingen nåletab

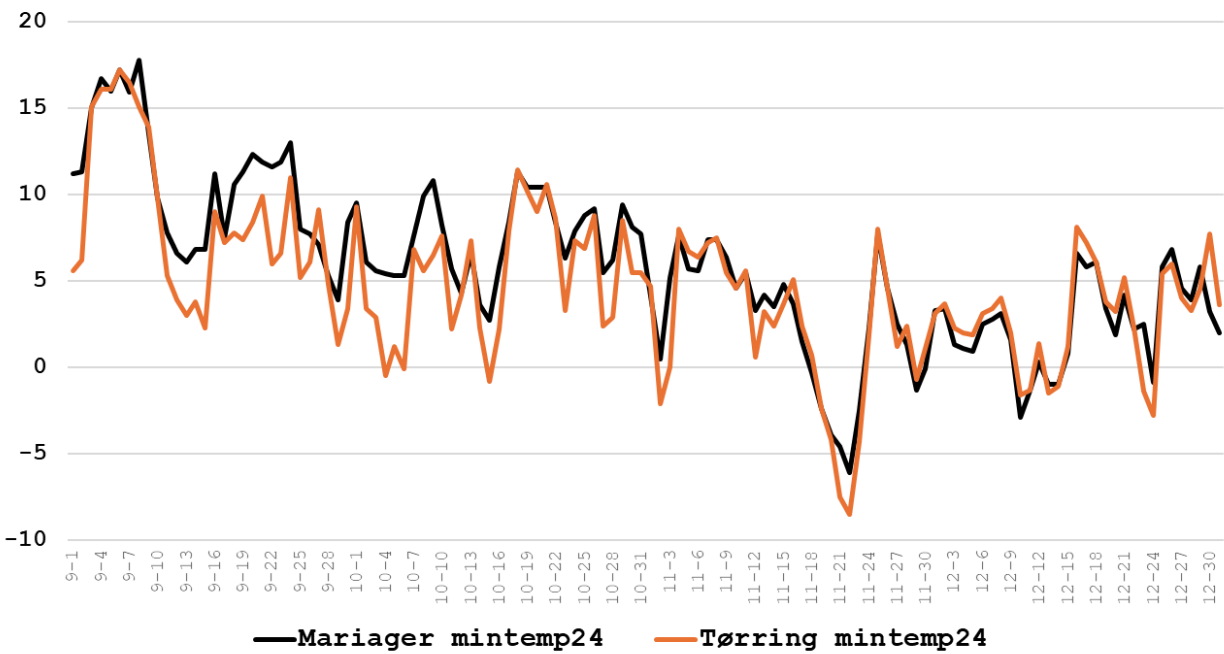
0	ingen nåletab mindre end 1% (ofte kun to til fire nåle)
1	1-5%
2	6-15%
3	16-33%
4	34-66%
5	67-90%
6	91-100%

Risiko for nåletab 2024 – indendørs 10 dage ved 20° C

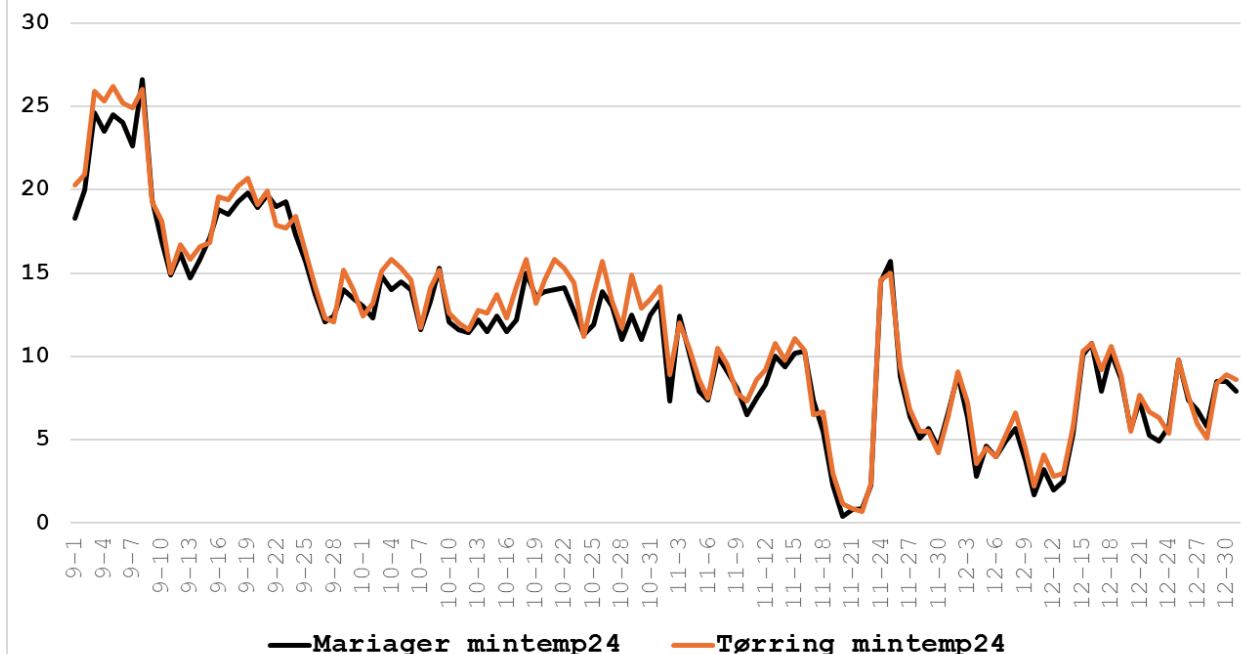

Temperatur: Tørring og Mariager 2024

Minumums temperatur 2024

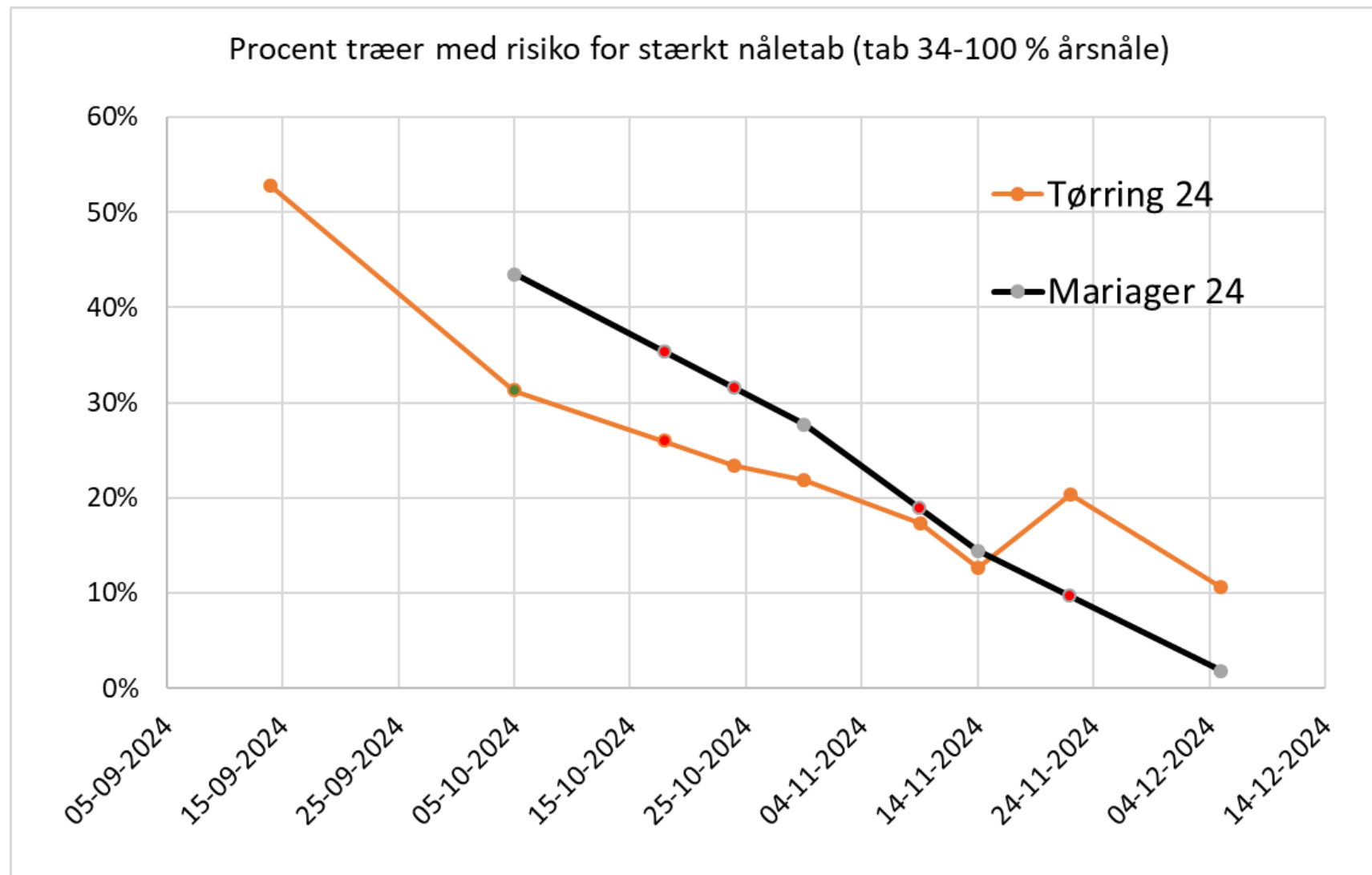

Maximums temperatur 2024

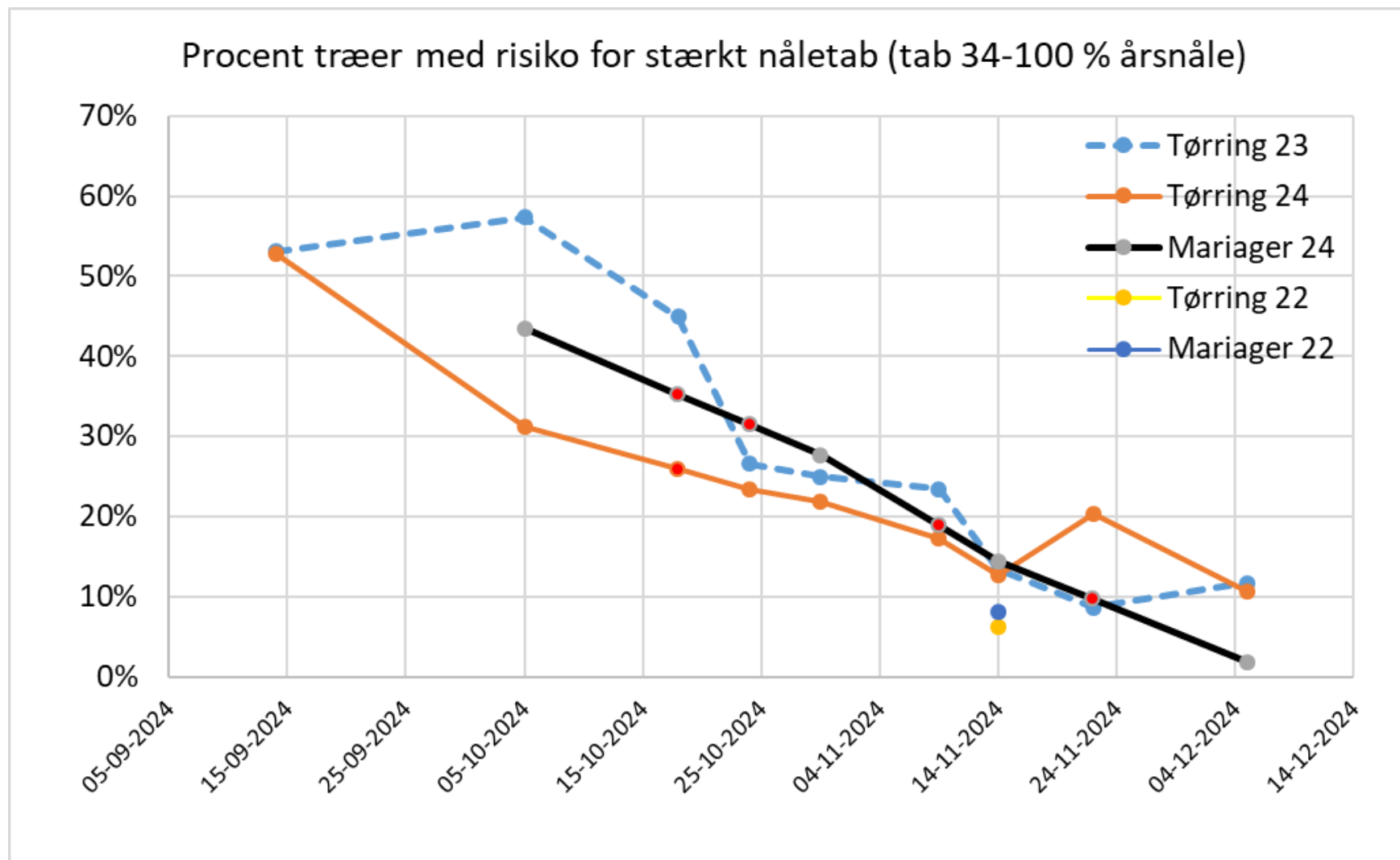
Kilde: DMI

Risiko for nåletab 2024 – indendørs 10 dage ved 20° C

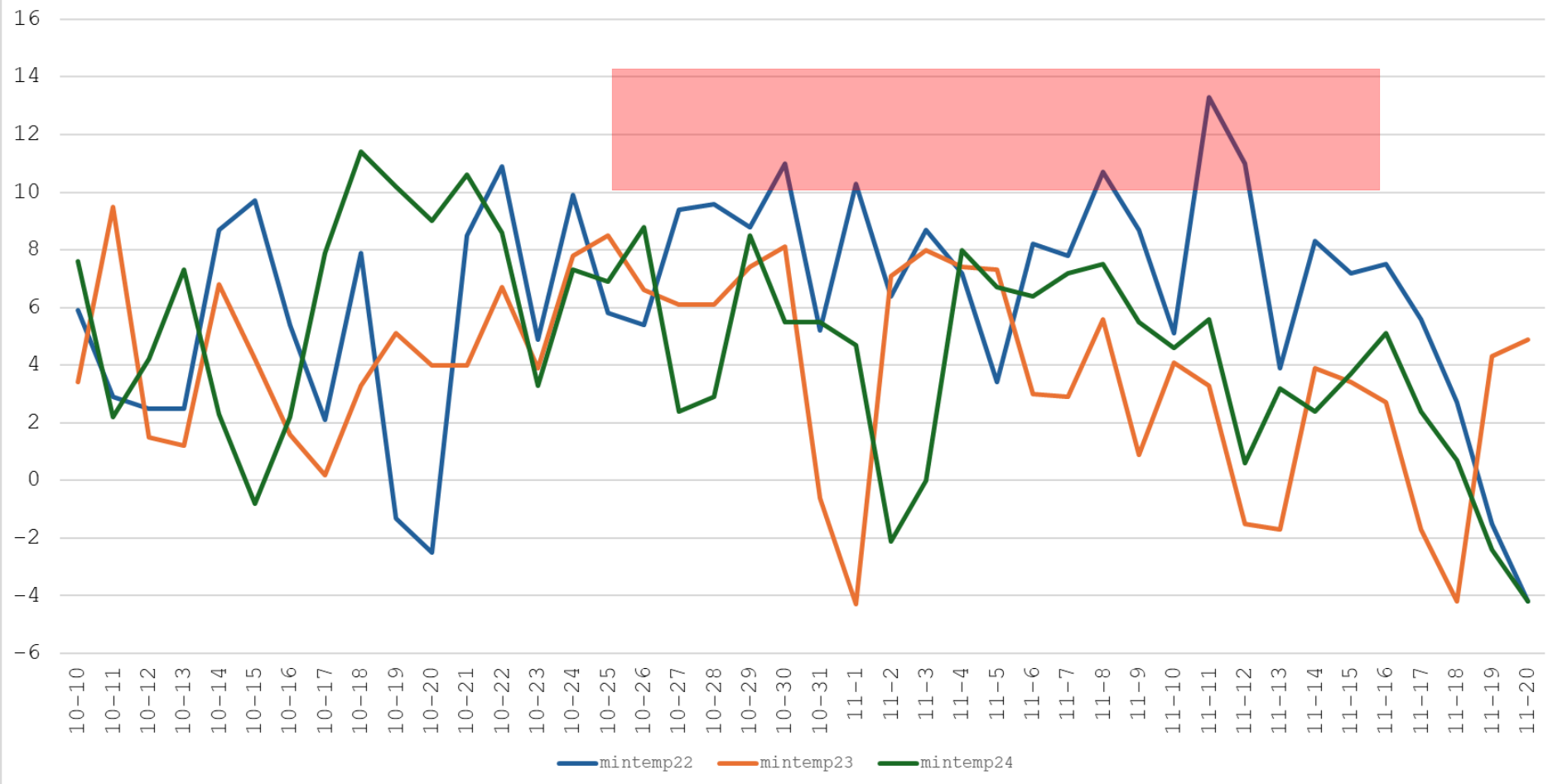

Risiko for nåletab 2022, 2023, 2024 – indendørs 10 dage ved 20° C

Vejret 2022, 2023 og 2024: Døgn minimum

Tørring min temperatur

Risiko zone
pakning erfaring:
10 °C (USA)
14 °C (DK)

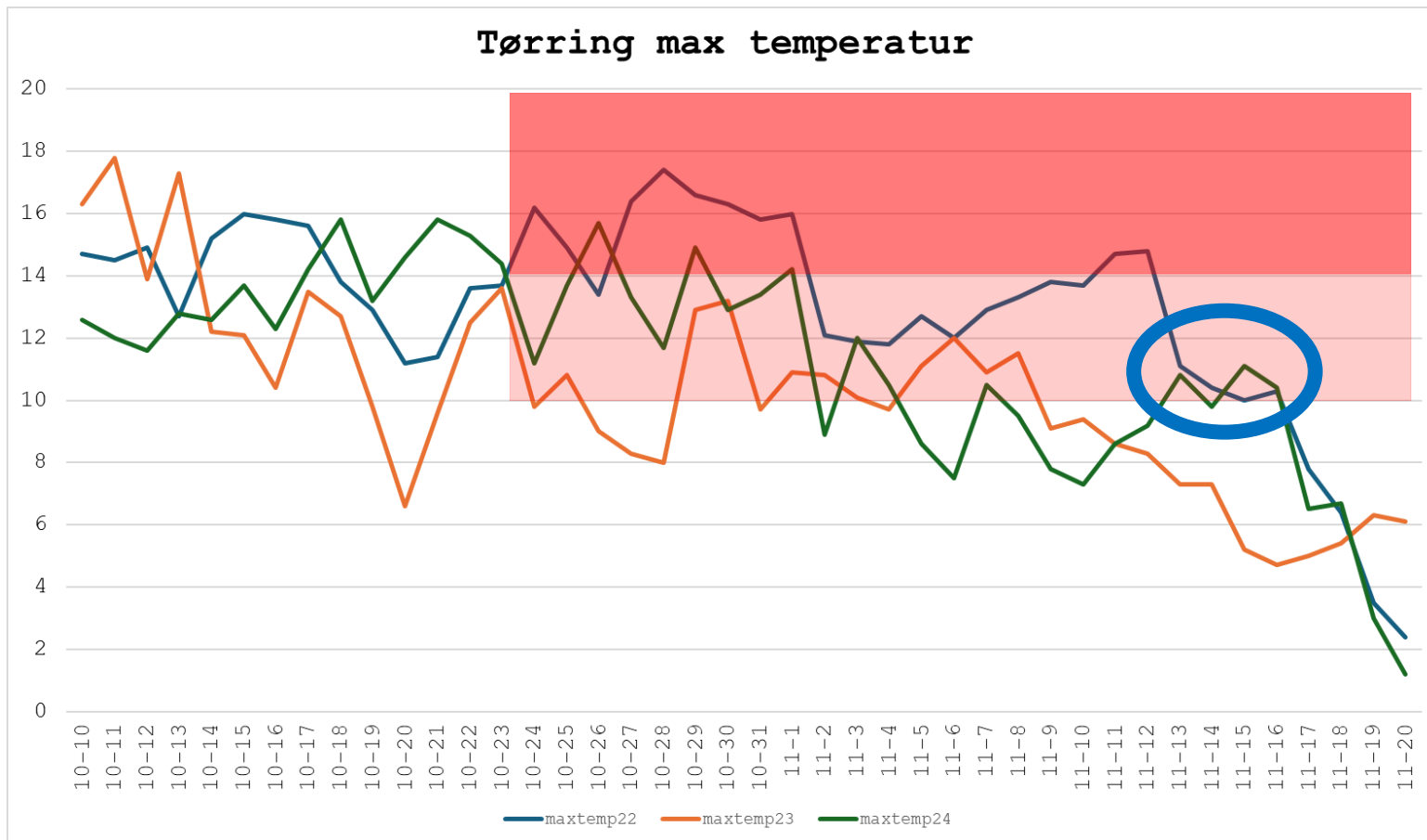
2022 **2023** **2024**

6,3   3,8   4,7
°C

Vejrdata er angivet for 2 meters højde og i skygge !!

Data: DMI

Vejret 2022, 2023 og 2024: Døgn maksimum

Risiko zone
pakning erfaring:
10 °C (USA)
14 °C (DK)

2022	2023	2024
13,0	10,2	11,2
°C		

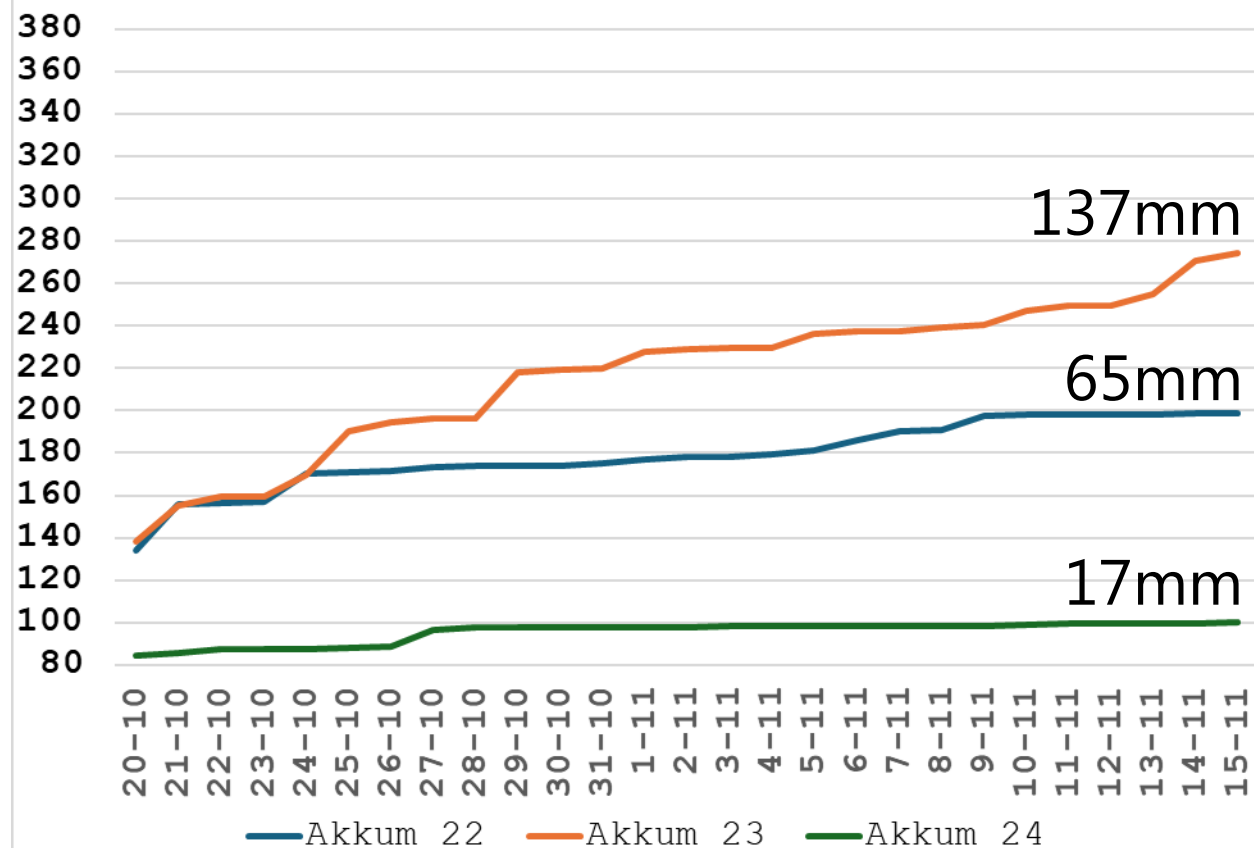
Vejrdata er angivet for 2 meters højde og i skygge !!

Data: DMI

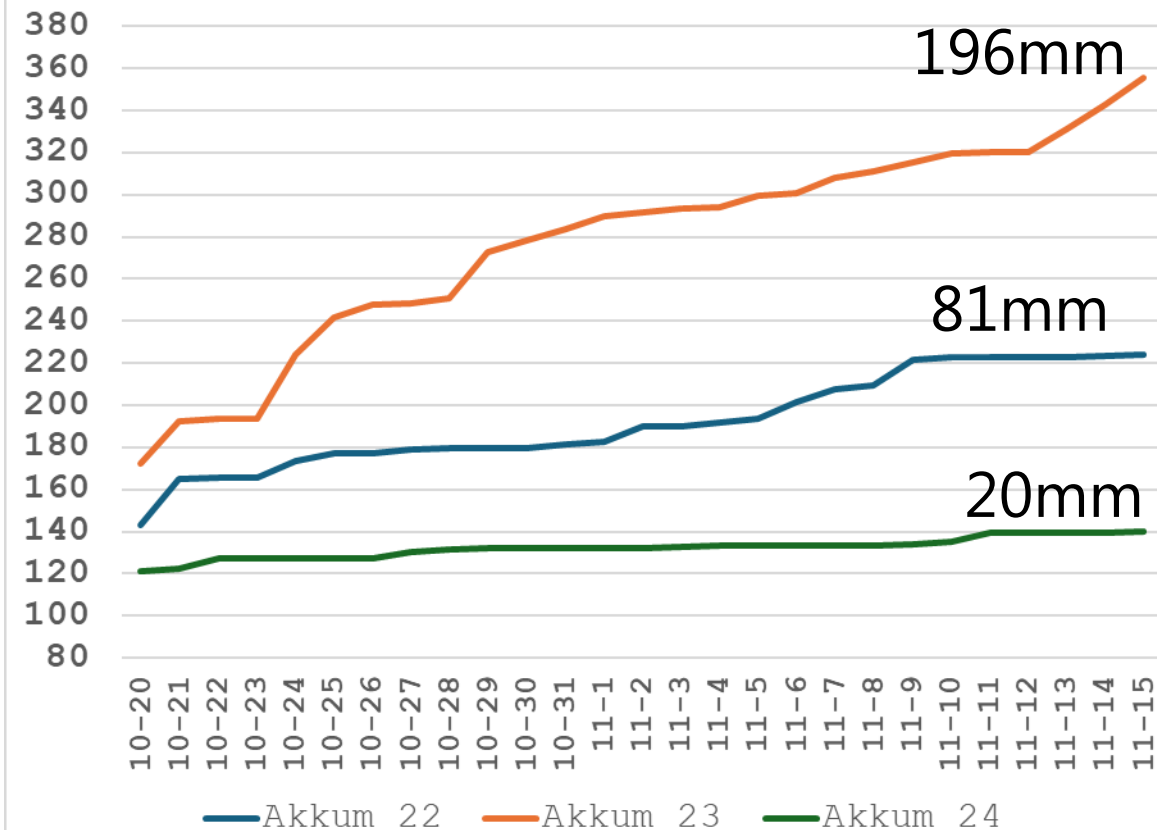
Akkumuleret nedbør siden 1. september 2022, 2023 og 2024

tal angiver nedbør 20-10 til 15-11

Mariager: Akkumuleret nedbør siden 1. september

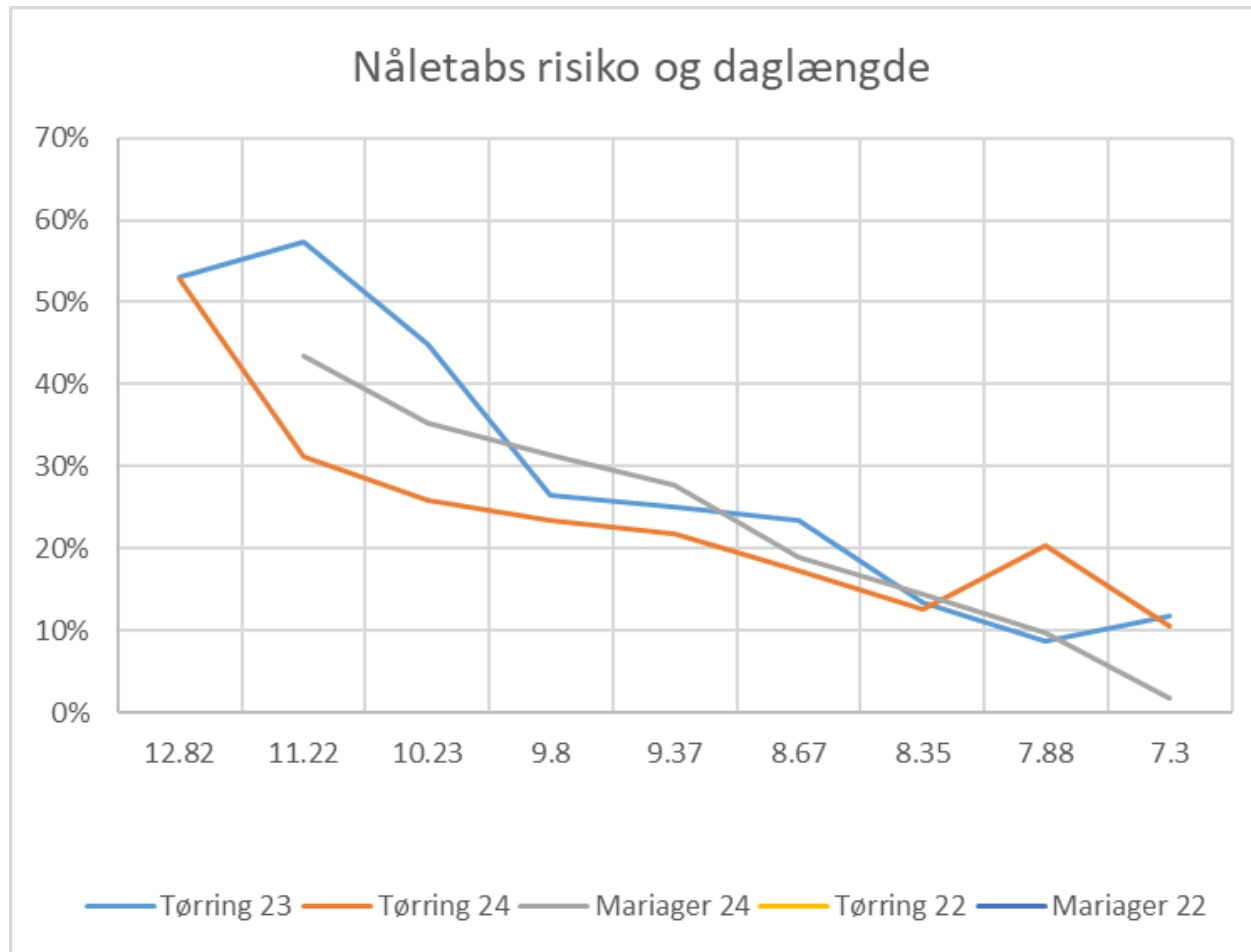

Tørring akkumuleret nedbør siden 1. september

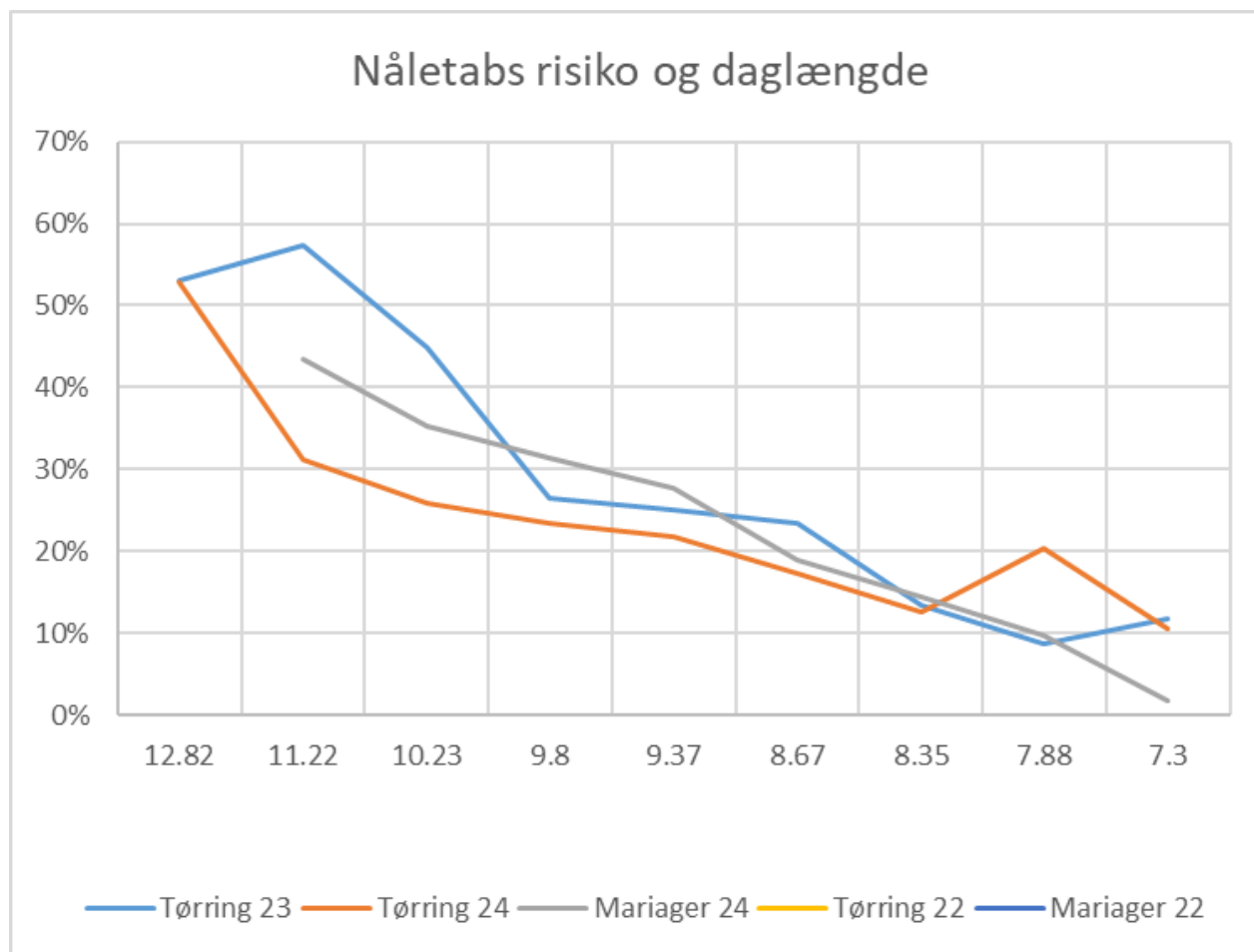
Data: DMI

Hypotese: Daglængde og temperatur ?

Chang et al. 2020: "Autumn cold acclimation is triggered not only by exposure to low temperature, but also by a combination of decreasing temperature, decreasing photoperiod and changes in light quality"

Hypotese: Daglængde og temperatur ?

Stærk mønster hen gennem efteråret

Matcher **ikke** sæson problemer 2024 versus 2023

Temperatur justerer

varme = mere nåletab

= varme paller

kulde = mindre nåletab

Nedbør:

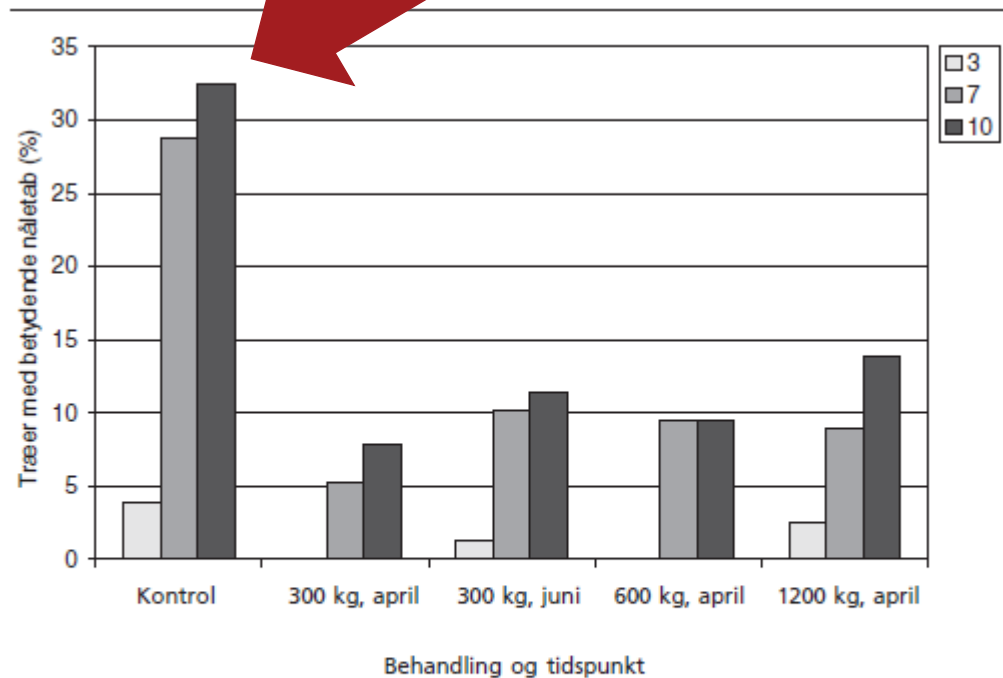
Lille nedbør = udtørring

Høj nedbør = frisk længere

Chang et al. 2020: "Autumn cold acclimation is triggered not only by exposure to low temperature, but also by a combination of decreasing temperature, decreasing photoperiod and changes in light quality"

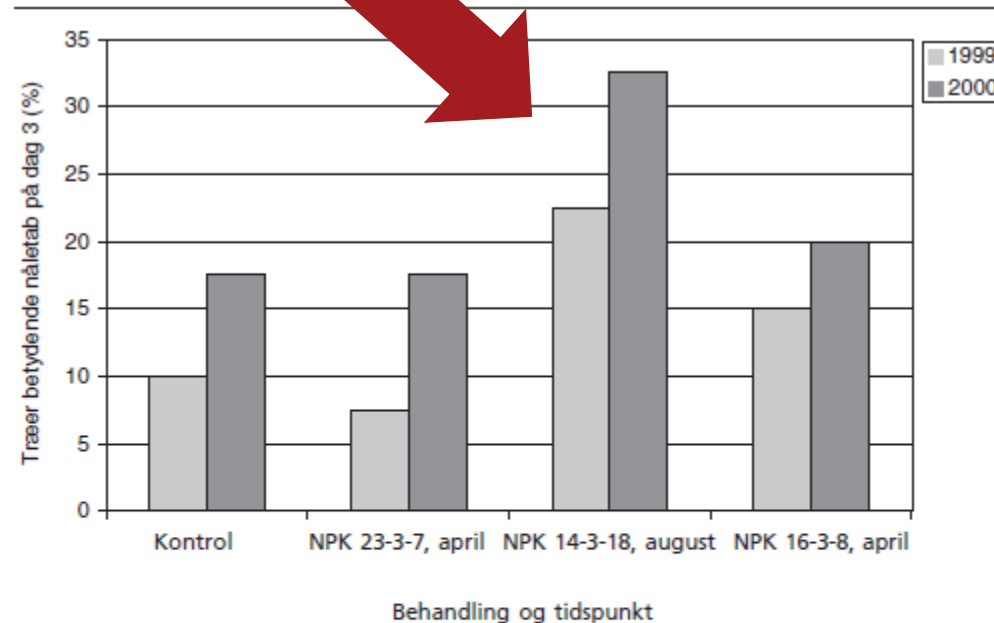
Gødskning

Dårlig gødningstilstand

Figur 1. Andel af træer med et betydende nåletab for den tidlige høst (2/10 2000) fordelt på doseringer af NPK 23-3-7 og dage efter høsttidspunkt. For 300 kg tillige forskellen mellem forårs- og sommerudbringning. Resultater fra Paludans Planteskole.

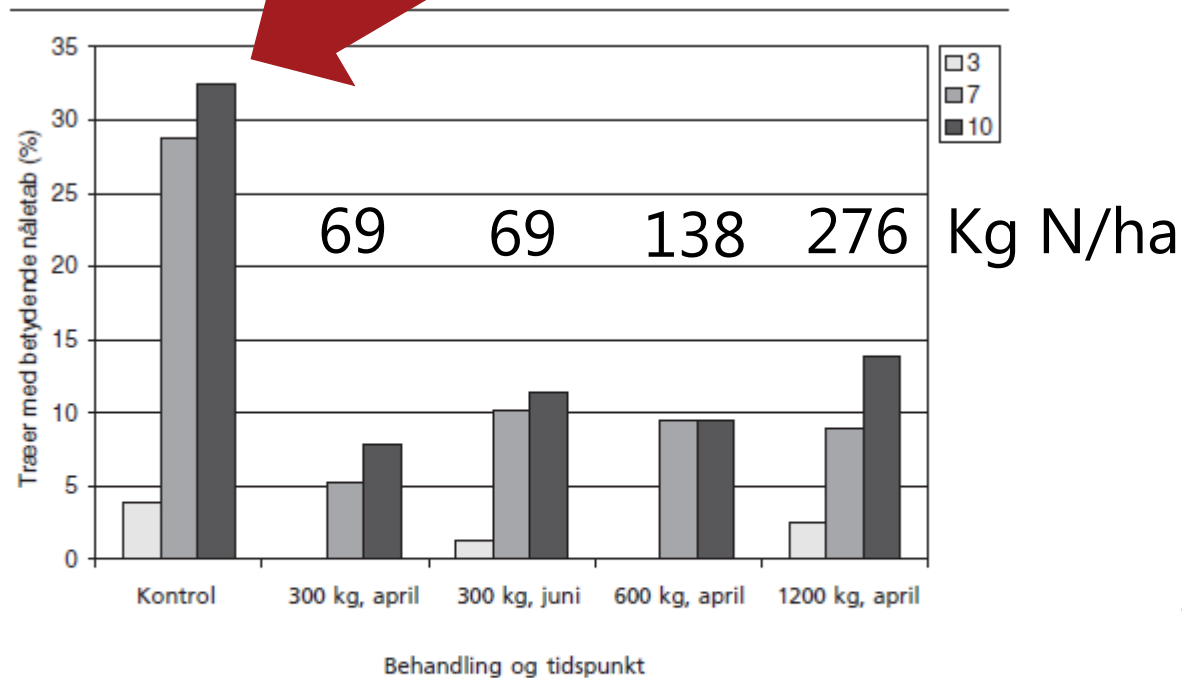
Sen gødskning

Figur 2. Andel af træer med et betydende nåletab for den tidlige høst (8/10 1999 og 2/10 2000) fordelt på gødningstyper og tidspunkter i 1999 og 2000 bedømt 3 dage efter høsttidspunktet. Resultater fra Clausholm Skovdistrikt, hvor alle behandlinger undtagen kontrol behandlingen er tildelt 3,5g N/træ (frem til 2000) og herefter 7g N/ træ (fra og med 2000).

Gødskning

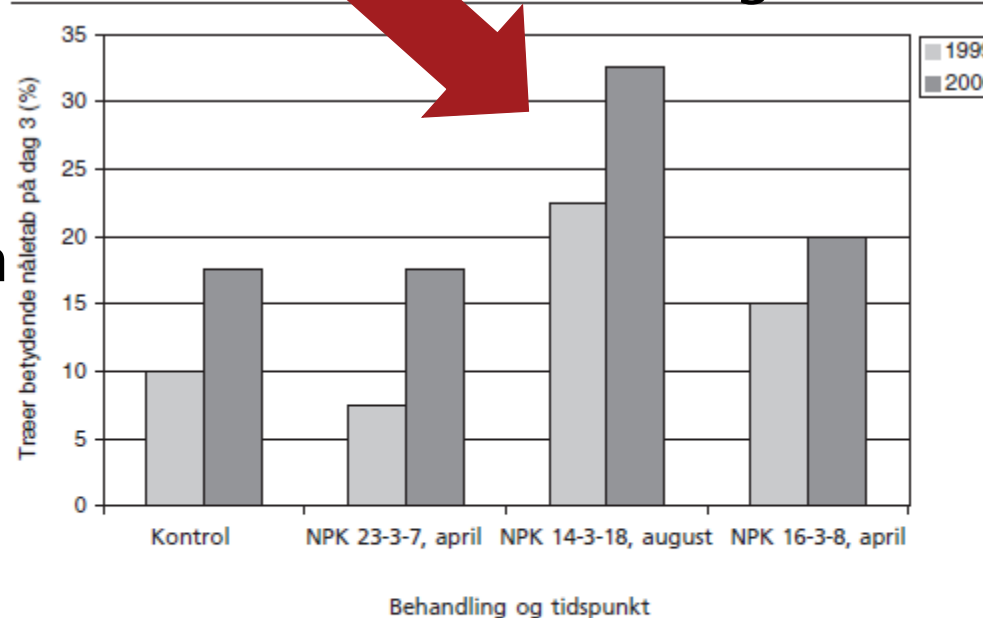
Dårlig gødningstilstand

Figur 1. Andel af træer med et betydende nåletab for den tidlige høst (2/10 2000) fordelt på doseringer af NPK 23-3-7 og dage efter høsttidspunkt. For 300 kg tillige forskellen mellem forårs- og sommerudbringning. Resultater fra Paludans Planteskole.

Sen gødskning

23-45 kg N/ha

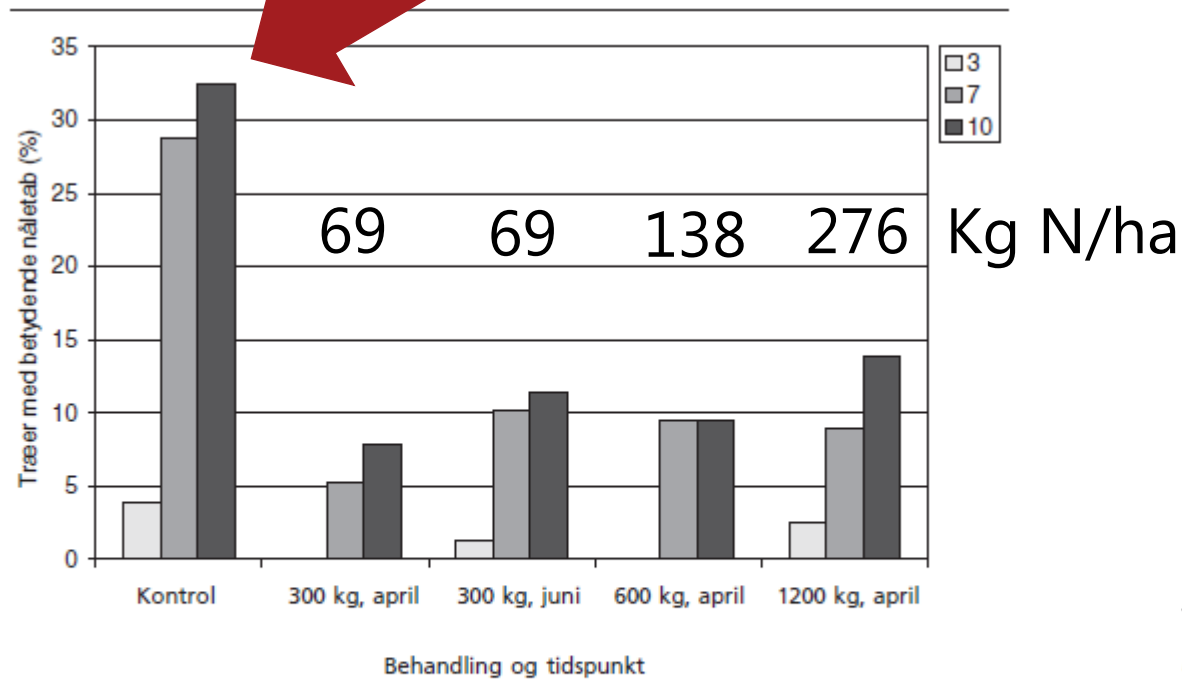

Figur 2. Andel af træer med et betydende nåletab for den tidlige høst (8/10 1999 og 2/10 2000) fordelt på gødningstyper og tidspunkter i 1999 og 2000 bedømt 3 dage efter høsttidspunktet. Resultater fra Clausholm Skovdistrikt, hvor alle behandlinger undtagen kontrol behandlingen er tildelt 3,5g N/træ (frem til 2000) og herefter 7g N/ træ (fra og med 2000).

Gødskning

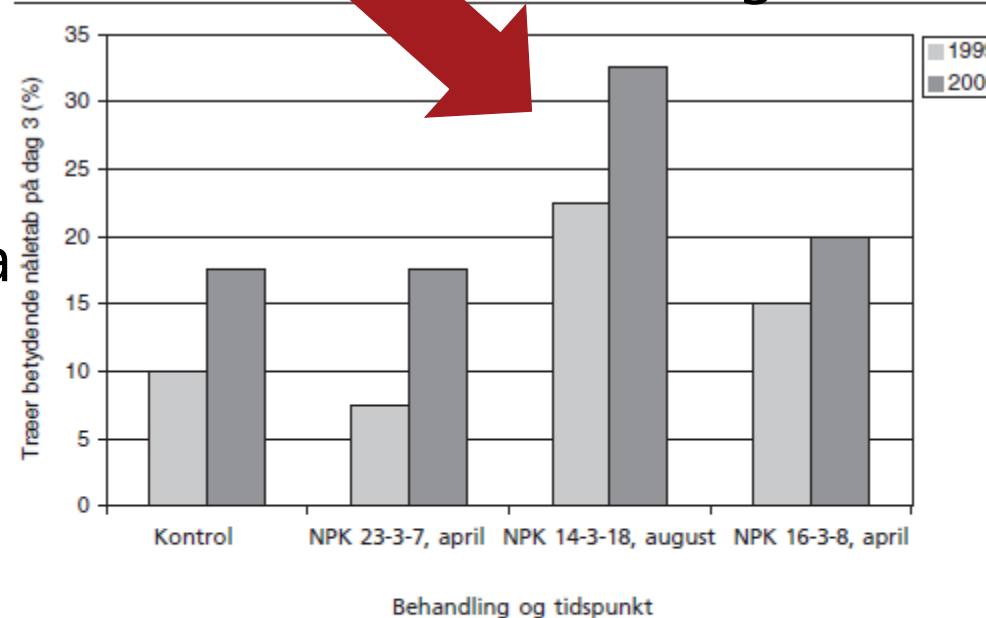
Dårlig gødningstilstand

Figur 1. Andel af træer med et betydende nåletab for den tidlige høst (2/10 2000) fordelt på doseringer af NPK 23-3-7 og dage efter høsttidspunkt. For 300 kg tillige forskellen mellem forårs- og sommerudbringning. Resultater fra Paludans Planteskole.

Sen gødskning

23-45 kg N/ha

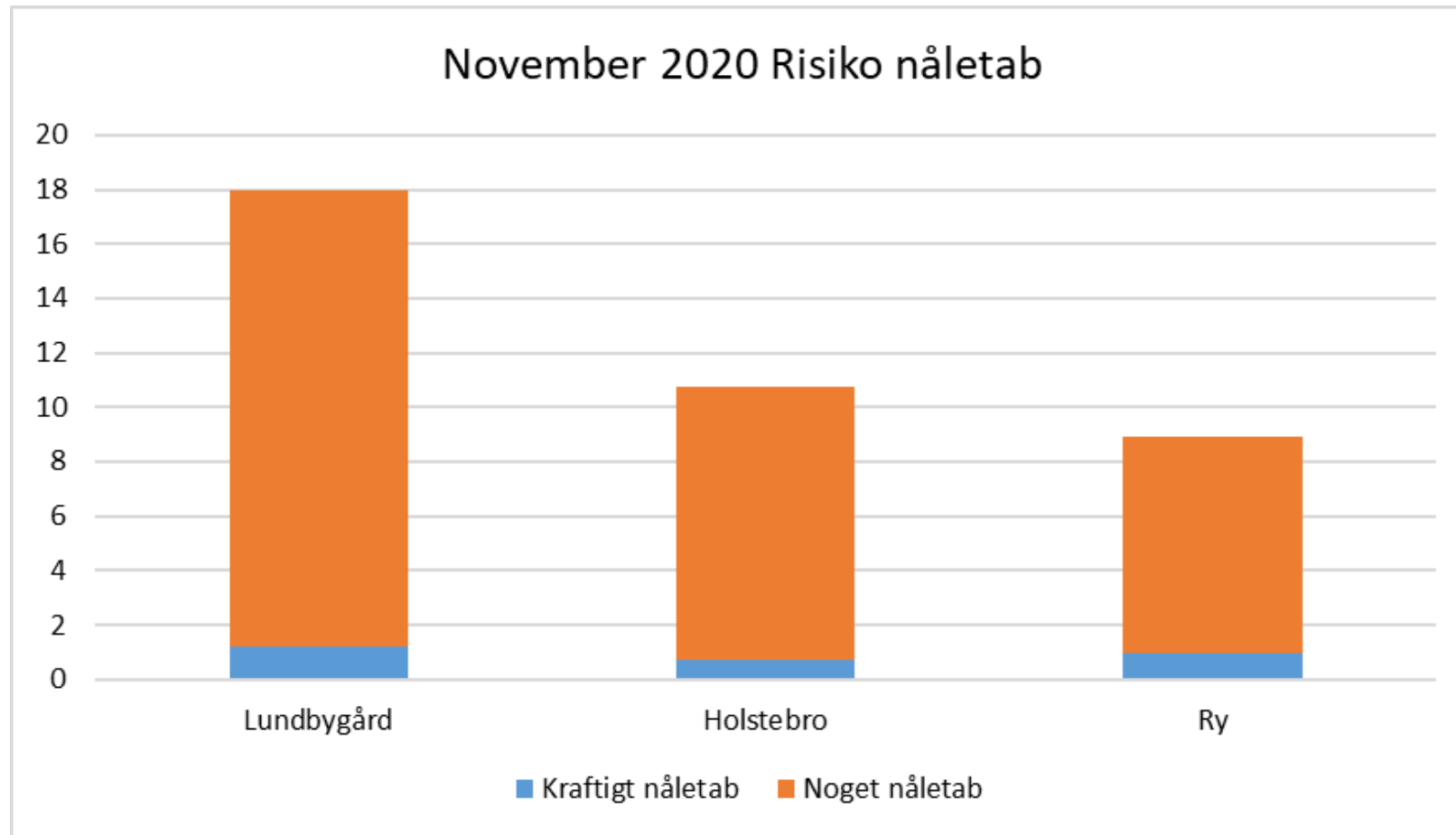

Figur 2. Andel af træer med et betydende nåletab for den tidlige høst (8/10 1999 og 2/10 2000) fordelt på gødningstyper og tidspunkter i 1999 og 2000 bedømt 3 dage efter høsttidspunktet. Resultater fra Clausholm Skovdistrikt, hvor alle behandlinger undtagen kontrol behandlingen er tildelt 3,5g N/træ (frem til 2000) og herefter 7g N/ træ (fra og med 2000).

Spørgsmål: betyder omfordeling af gødskning fra forår til efterår noget for nålefasthed?

Lokalitetsforskelle (temperatur, jordtype, nedbør, dyrkning)

Klonforsøg: Lundbygaard – Hostebro – Ry

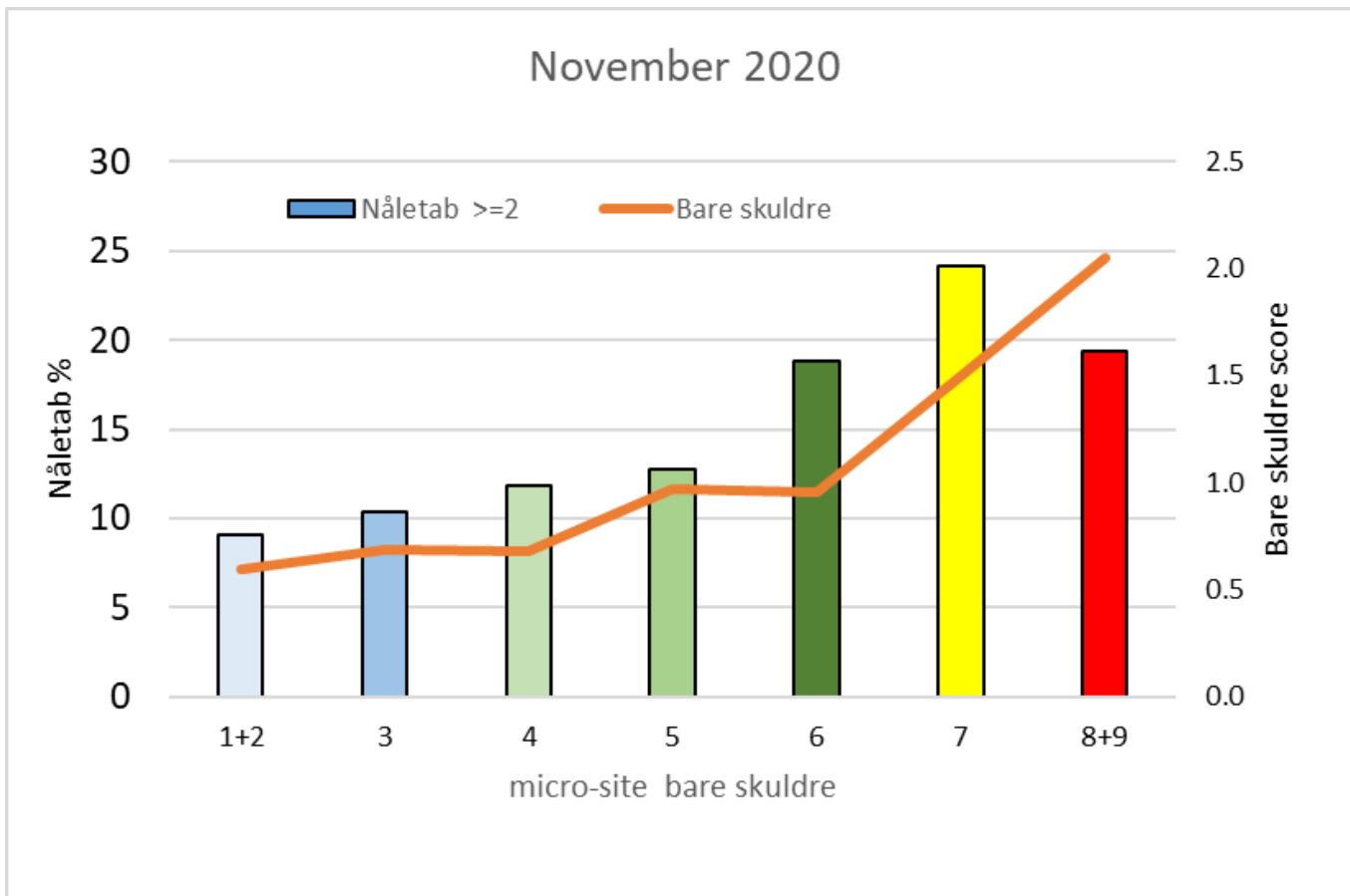
Lundbygård klonforsøg

Bare skuldre på arealet

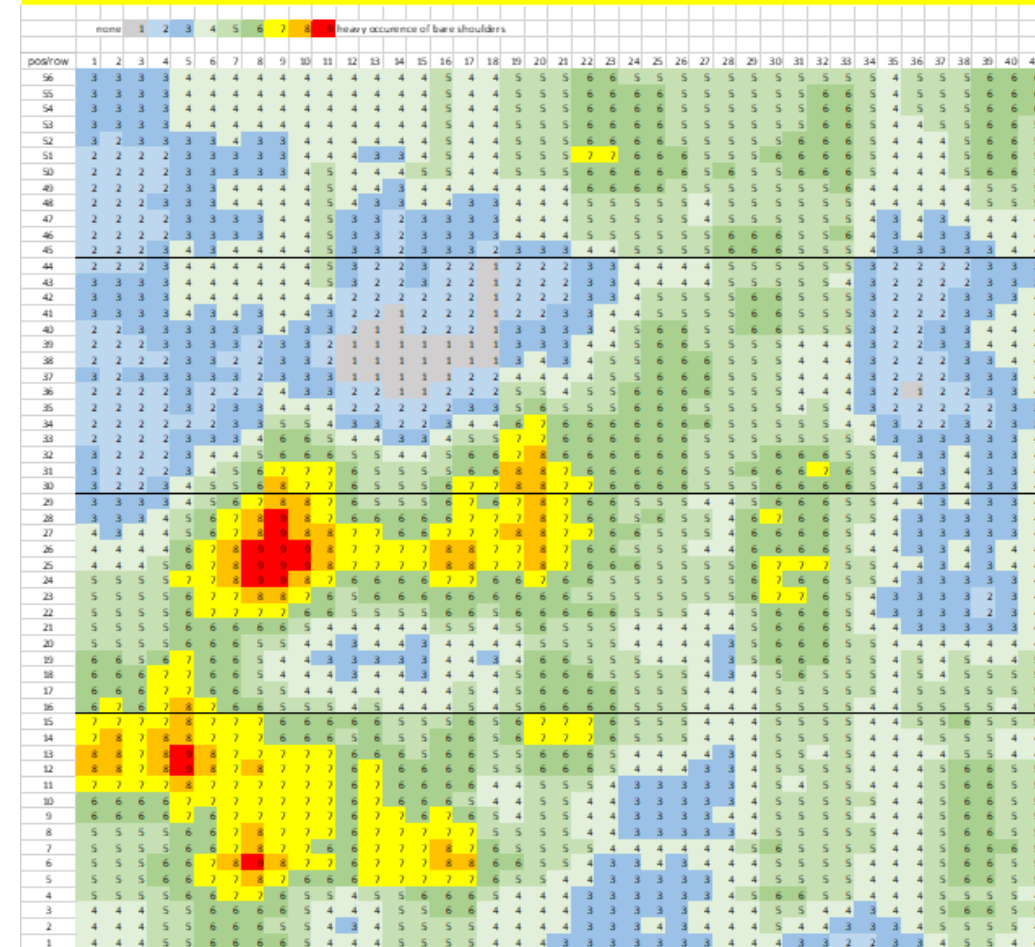

	none	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41									
postrow	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41										
56	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4						
55	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4					
54	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4				
53	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4				
52	3	2	3	3	3	3	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
51	2	2	2	2	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
50	2	2	2	2	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
49	2	2	2	2	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
48	2	2	2	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
47	2	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
46	2	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
45	2	2	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
44	2	2	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
43	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
42	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
41	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
40	2	2	3	3	3	3	4	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
39	2	2	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
38	2	2	2	2	3	3	2	2	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
37	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
36	2	2	2	2	3	2	2	2	4	3	3	2	2	1	1	2	2	2	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
35	2	2	2	2	3	2	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
34	2	2	2	2	2	3	3	5	5	4	3	3	2	2	2	2	2	3	4	4	6	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
33	2	2	2	2	3	3	3	4	6	6	5	4	4	3	3	4	5	5	7	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
32	3	2	2	2	3	4	4	5	6	6	6	5	5	4	4	4	4	5	6	6	7	8	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
31	3	2	2	2	3	4	5	6	7	7	7	6	5	5	5	5	5	6	6	8	8	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
30	3	2	2	3	4	5	5	6	8	7	7	6	5	5	5	5	6	7	7	8	8	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
29	3	3	3	3	4	5	6	7	8	8	7	6	5	5	5	5	6	7	6	7	8	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
28	3	3	3	4	5	6	7	8	8	8	7	6	6	6	6	6	6	6	7	7	8	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
27	4	3	4	4	5	6	7	8	8	8	7	7	6	6	6	6	6	6	7	7	8	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
26	4	4	4	4	6	7	8	9	9	8	7	7	7	7	7	7	7	8	8	7	7	8	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
25	4	4	4	4	5	6	7	8	9	9	8	7	7	7	7	7	8	8	7	7	8	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
24	5	5	5	5	7	7	8	9	8	8	7	6	6	6	6	6	7	7	6	6	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
23	5	5	5	5	6	7	7	8	8	7	6	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
22	5	5	5	5	6	7	7	7	7	6	6	5	5	5	5	5	6	6	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
21	5	5	5	5	6	6	6	6	6	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
20	5	5	5	5	6	6	6	6	5	5	4	4	4																																						

Nåletabs risiko og bare skuldre

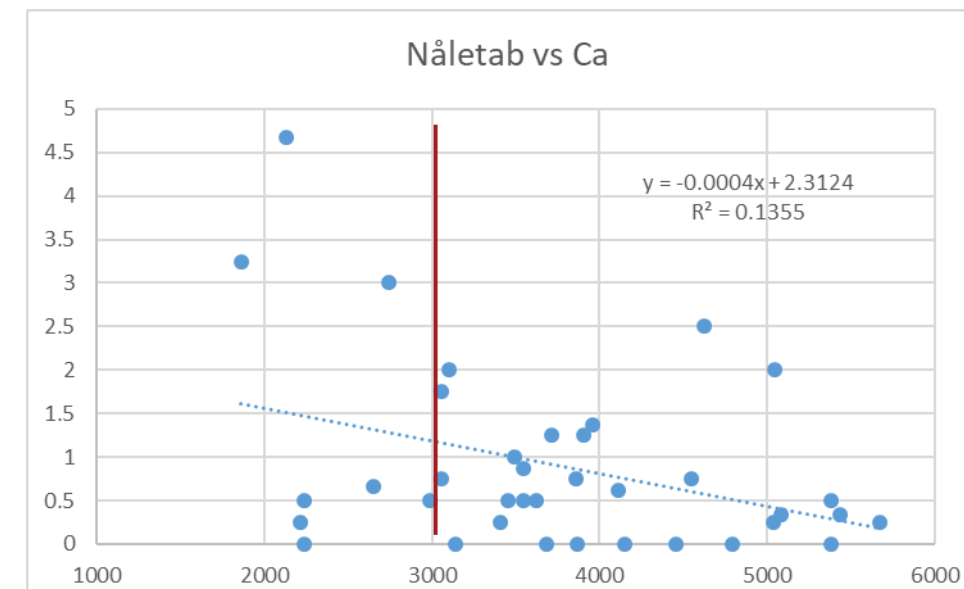
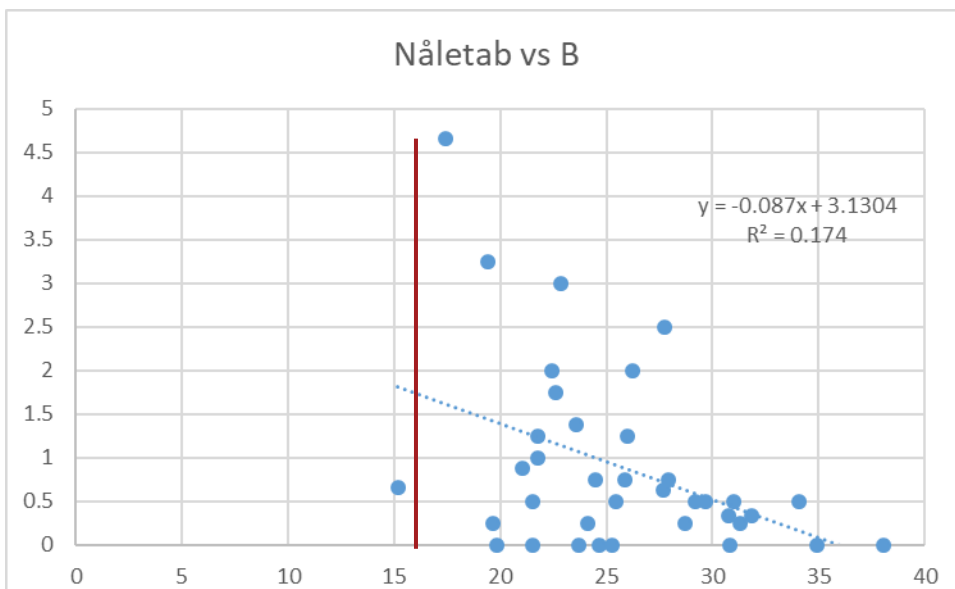
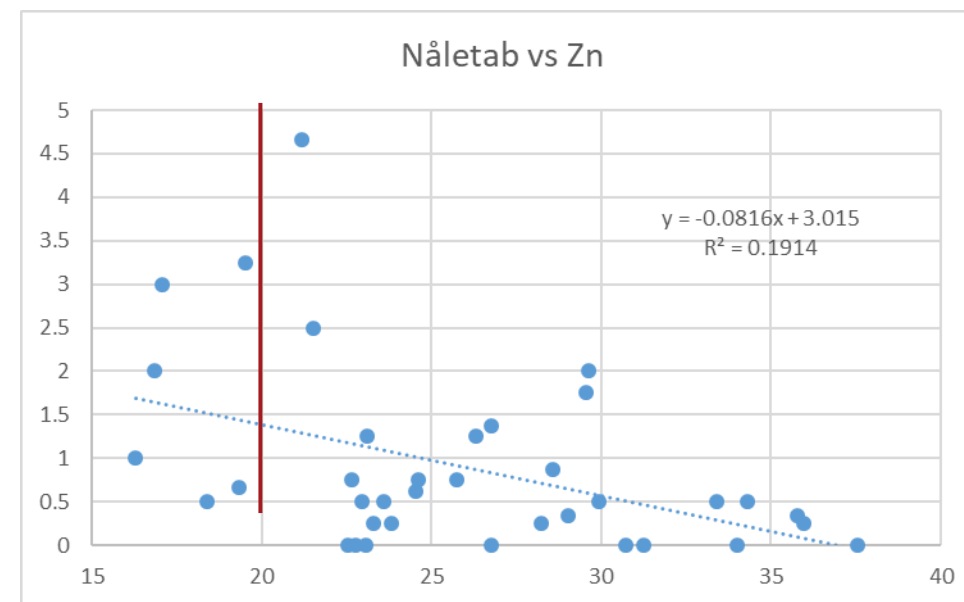
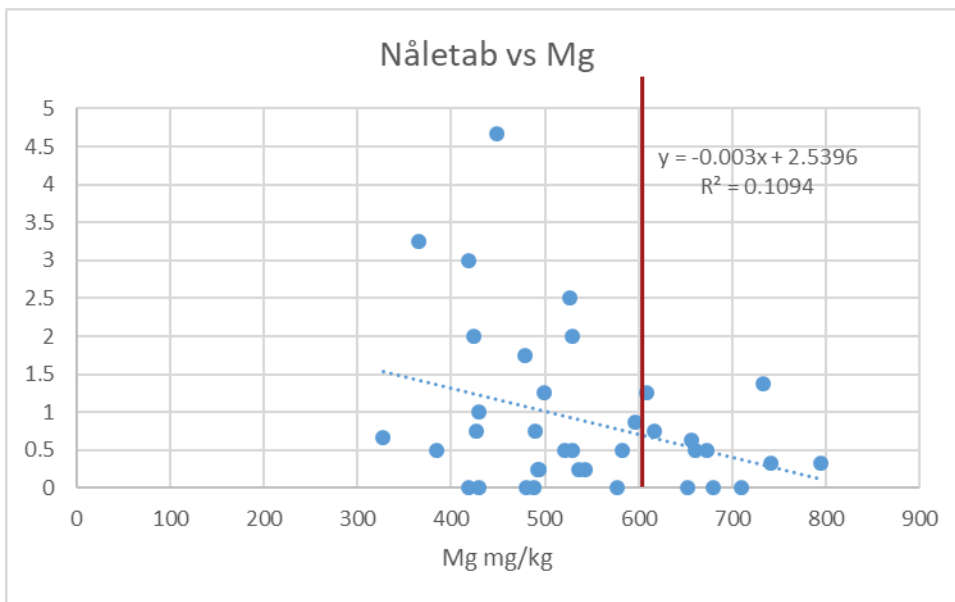
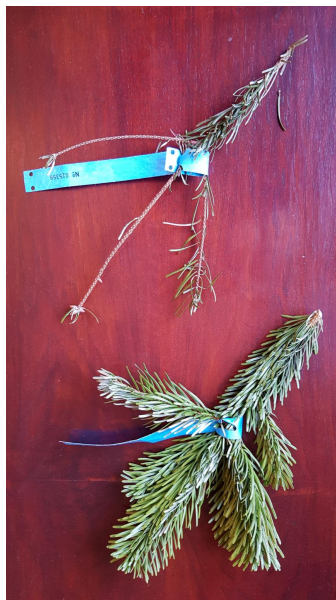

MAP SPATIAL ERRORS - BARE SHOULDERS

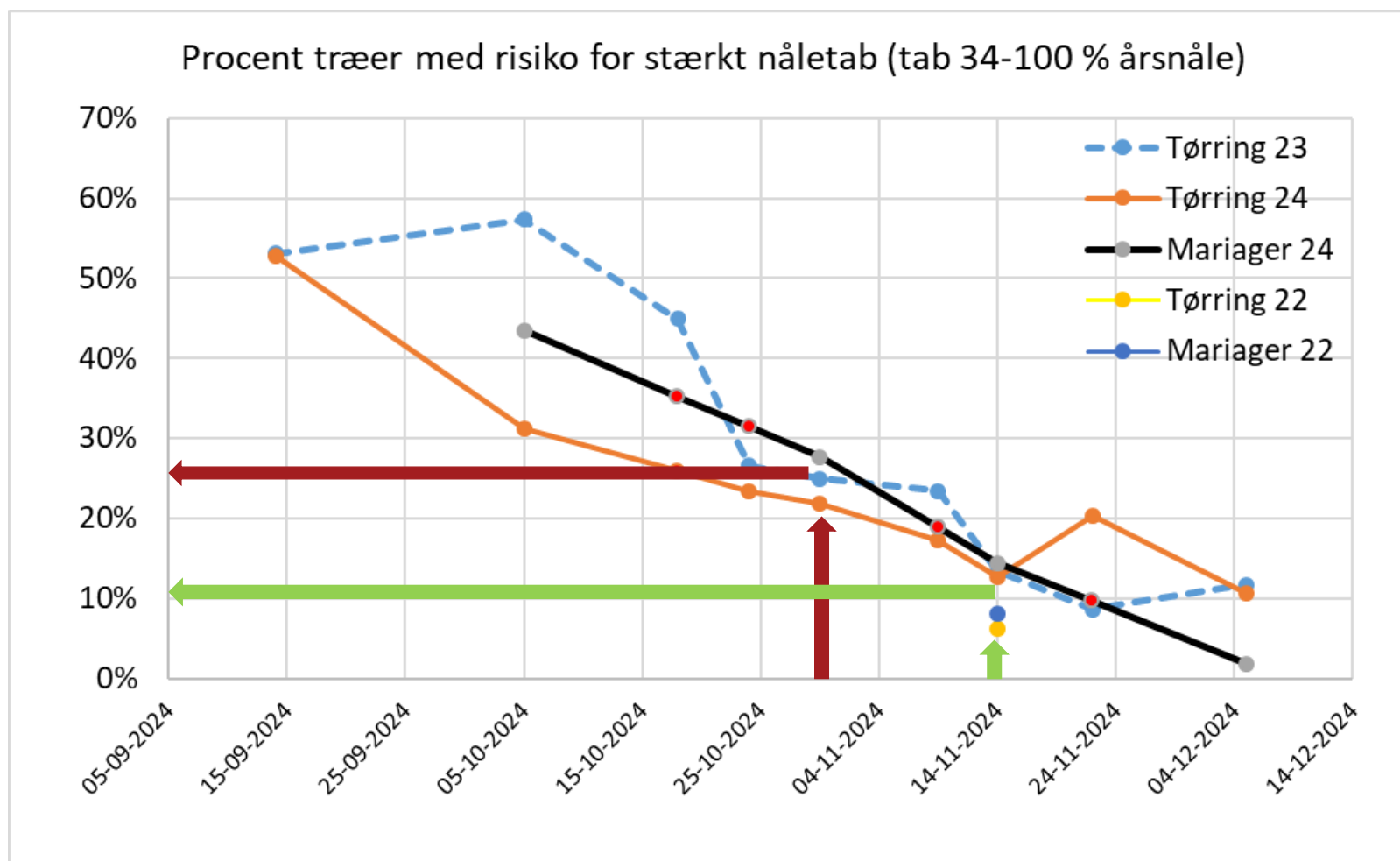

Nåletab – kloners næringsstatus

37 kloner

Risiko for nåletab

Høsttidspunkt:

Stor forskel

31. okt til 15. nov

Fra 25% til 10%

Træer "ens" år til år ?

Andre forhold:

Vejring = tørring

Gødskning

Næringsstatus

Lokalitet

Budskab: 14 dage senere høst gør stor forskel ... pas på arbejdsvej !

Mere viden?

Aftale IGN og branchen om samfinansieret forskning ?

Dyrkning:

Klonforsøg 2019-20-21 Ry, Søllinge, Nivå, Kirstineberg (er klar nu !!!)

Gødningsforsøg, næringstoffer/ drone-målinger / fysiologi / vandtilgængelighed/vandbalance/sæson og døgnvariation

Års- og sæsonvariation i nåletab (gentagne målinger)

Genetik:

Tynding frøplantager/selektiv høst

Samlet beregning af avlsværdier på tværs af alle materialer (+70.000 kviste)